

Meer innovaties in de imkerij!

Tekst Huub Beeker,
foto's Richard de Bruijn

Interview met Ben Som de Cerff

Ben Som de Cerff, 'wereldberoemd' bij imkers in Nederland (en Vlaanderen) heeft inmiddels ruim 3700 volgers met zijn Bijenblog op de site van de NBV. Gestart in 2015 is Bens blog voor menige (beginnende) bijenhouder een digitale steun en toeverlaat. Met tekst en bijpassende filmpjes geeft Ben imkeradviezen, niet alleen voor NBV-leden. Hoe zijn de reacties in de veelkleurige imkerijwereld op iemand die eenduidige en heldere adviezen geeft en hiermee populair wordt? Hoe kijkt de naamgever van het blog zelf aan tegen het imkeren? Bijenhouden ging op bezoek in de prachtige omgeving van Kasteel Hackfort in Vorden.

"Ik was altijd werkzaam in de ICT, ben inmiddels gepensioneerd en nu dus fulltime actief als hobbyimker en bijenteeltleraar. Ik houd al ruim 34 jaar bij. Daarnaast geef ik lezingen over verschillende onderwerpen, vooral over koninginnenteelt. Op een gegeven moment wilde ik in mijn cursussen meer gebruik maken van de moderne communicatiemiddelen. Toen ben ik voor mijn cursisten een blog gestart om ervaringen te delen over het imkeren en kennis over drachtplanten uit te wisselen. Ik zorgde er steeds voor dat er een zinnige combinatie was tussen tekst en aanvullend beeldmateriaal in de vorm van foto's en filmpjes. Het blog werd in korte tijd zeer populair, niet alleen bij mijn eigen cursisten. Na enige tijd werd ik gevraagd door Frank Moens, Projectleider Communicatie bij de NBV, om het blog voortaan op de site van de NBV te zetten."

Anoniem

"Het schrijven van het blog is fantastisch werk vanwege de overwegend positieve reacties. Ik vind het erg leuk om te merken dat mensen mijn teksten en filmpjes zo waarderen. Soms stoort het me echter om te lezen dat een volger de tekst voorafgaand aan het filmpje slecht of zelfs helemaal niet gelezen heeft. Men stelt dan een vraag bij het filmpje waarop in de begeleidende tekst al het antwoord te vinden is. Bij het maken van Bens Blog stel ik me kwetsbaar op. Ik vind het daarom jammer dat sommige mensen niet het fatsoen hebben om hun naam te zetten bij hun vraag of opmerking. 'Anoniem', staat er dan boven!

Critici heb je altijd. Prima, als die kritiek maar op sportieve wijze geuit wordt. Met humor probeer ik de mensen een spiegel voor te houden in mijn reacties."

Verskillende manieren van imkeren

"Er zou in de basiscursussen veel meer aandacht moeten zijn voor verschillende manieren van imkeren. In Nederland wordt de Aalstermethode in spaarkasten nog regelmatig gebruikt. In andere landen werkt men met de 'Einraumbeute', één broedkamer met grotere ramen. Dat is veel eenvoudiger imkeren, diervriendelijker en efficiënter, omdat er bij controles minder verstoring plaatsvindt. Er zijn naar mijn mening geen inhoudelijke redenen, behalve de verkrijgbaarheid van het materiaal, om te imkeren in spaarkasten met de 'doppenbreekmethode' van het 'Aalsteren'. Enkele imkers beginnen dat door te krijgen en gaan werken met combiramen: het spaarkastbroedkamerraam wordt verbonden met het honingkamerraam. Gelukkig zijn er steeds meer vooral professionele imkers die werken met bijvoorbeeld Dadant."

Bestaande imkers

"De beginnende imkers zijn grofweg in drie groepen te verdelen: een groep die bijen wil houden uit pure natuurbeleving, professionele imkers die hun brood verdienen aan de bijenhouderij en een middengroep die vier tot tien volken

bezit. Met name op dat middensegment zou de NBV zich meer moeten richten. Hier is een meer professionele instelling vereist waarbij gewerkt wordt vanuit gestandaardiseerde methodes gericht om de stress als gevolg van imkerhandelingen te minimaliseren. Richt je als vereniging niet uitsluitend op de 1200 nieuwe cursisten die jaarlijks instromen. De helft zal immers nooit imker worden. Leg je aandacht als landelijke imkervereniging meer op de bestaande imkers door met korte en praktische cursussen op een bepaald deelonderwerp in te gaan. Het kennisniveau van de imkers moet omhoog. Dan komen de innovaties vanzelf.

In Duitsland bijvoorbeeld zijn 80 duizend imkers actief. De opleiding tot imker is daar veel professioneler. Daarnaast zijn er talrijke 'Bieneninstituten' en heb je het 'Varroawetternachricht' waarin precies wordt aangegeven welk dagen in de week het meest geschikt zijn om een varroabestrijding uit te voeren."

Landelijk examen

"Ik moet constateren dat veel startende en ervaren imkers basale kennis missen. Sommigen hebben nooit een basiscursus gevolgd: onbegrijpelijk. Ik zou dan ook voorstander zijn van een landelijk examen voor de startende imker, vergelijkbaar met het CBR-rijexamen voor aankomende automobilisten.

Op die manier kan de kwaliteit van de diverse cursussen beter gewaarborgd worden."

Zwermen

"Veel imkers denken dat ze altijd doppen moeten weghalen om het zwermen tegen te gaan. Er is geen sprake van zwermcellen bij vier doppen of minder maar van een stille moerwisseling. Soms blijft de oude koningin in leven en heeft een volk twee moeren. Het volk wacht

dan om de oude moer te 'bedanken voor geleverde diensten', tot het zeker weet dat de nieuwe moer aan de leg is.

Als er sprake is van een stille moerwisseling moet je de doppen dus laten staan. Het is eigenlijk beter om een volk gewoon te laten zwermen, maar helaas is dat tegenwoordig in ons dichtbevolkte land lang niet overal meer mogelijk.

De legcapaciteit van de moer is op haar hoogtepunt als ze ongeveer een jaar oud is. Ook in het tweede levensjaar is de kwaliteit van de moer nog goed. De problemen ontstaan in het derde levensjaar, zeker als het volk te vroeg of te laat in het seizoen van moer wil wisselen. Dan moet je als verantwoordelijke imker koninginnenteelt toepassen om het volk gezond te houden. Doe je dat niet dan vraag je om problemen: het volk zal langzaam maar zeker verzwakken waardoor ziektes en de varroamijt de kans krijgen."

Intensieve veeteelt

"Ik volg het debat in de bijenhouderij nauwgezet en ben het niet eens met mensen die zeggen dat het houden van bijen betekent dat je aan intensieve veeteelt doet. Ja, ondeskundige imkers maken zich bewust of onbewust schuldig aan

dierenleed. De meeste imkers hebben echter het welzijn van het volk centraal staan. Want dat basisprincipe leidt tot de sterkste volken. Imkeren is een prachtig vak, door jong en oud uitgeoefend. Bijen zorgen voor een grote biodiversiteit in de plantenwereld en dat is meer dan ooit nodig.”

Ik loop aan het einde van ons gesprek met Ben naar een hoogstamboomgaard waar een aantal bijenvolken staat, gehuisvest in allerlei soorten kasten. Onderweg wijst Ben mij op de verscheidenheid aan insecten op de appelbloesem. “De verhalen dat de honingbij de solitaire bij en andere insecten zou verdringen: lariekoek. We hebben gewoon een groot gebrek aan echte natuur!”

Innovaties

Ben laat me enkele van zijn kasten zien en vertelt: “Soms moet je als imker iets proberen. In een grote Dadantkast is plaats voor twee volken. Ik heb tussen beide volken een volledige afscheiding gemaakt van bodem tot moerrooster. In de kast zitten dus twee volken met uiteraard twee koninginnen. Merkwaardig is dat beide volken wel de honingkamers samen delen, zonder ruzie te krijgen.

Ook heb ik het bezwaar van het gewicht van de honingkamer opgelost door die te verdelen in twee afzonderlijk af te nemen delen. En zo moet je soms iets proberen. Soms gaat het goed; soms mislukt het. Maar van fouten maken leer je!” ●

Grootste insectenhotel in Guinness Book of Records?

De Delftse Sportvereniging (D.S.V.) Full Speed gaat een poging ondernemen om met de bouw van een groot insectenhotel in het Guinness Book of Records te komen. De D.S.V. organiseert veel activiteiten voor allerlei leeftijdsgroepen en wil daarmee maatschappelijk actief zijn voor de bewoners in de omgeving van het sportpark. Het hotel krijgt een oppervlakte van 90 m² en in fases zullen er door een onderhoudsploeg van de D.S.V. kamers in het hotelgebouw gemaakt worden. Ook basisscholen mogen kamers bouwen.

Er zijn al vele subsidies toegekend en de stadsecoloog berichtte: “Van dit soort initiatieven word ik nu blij”.

Tekst Kees van Heemert, foto D.S.V.

